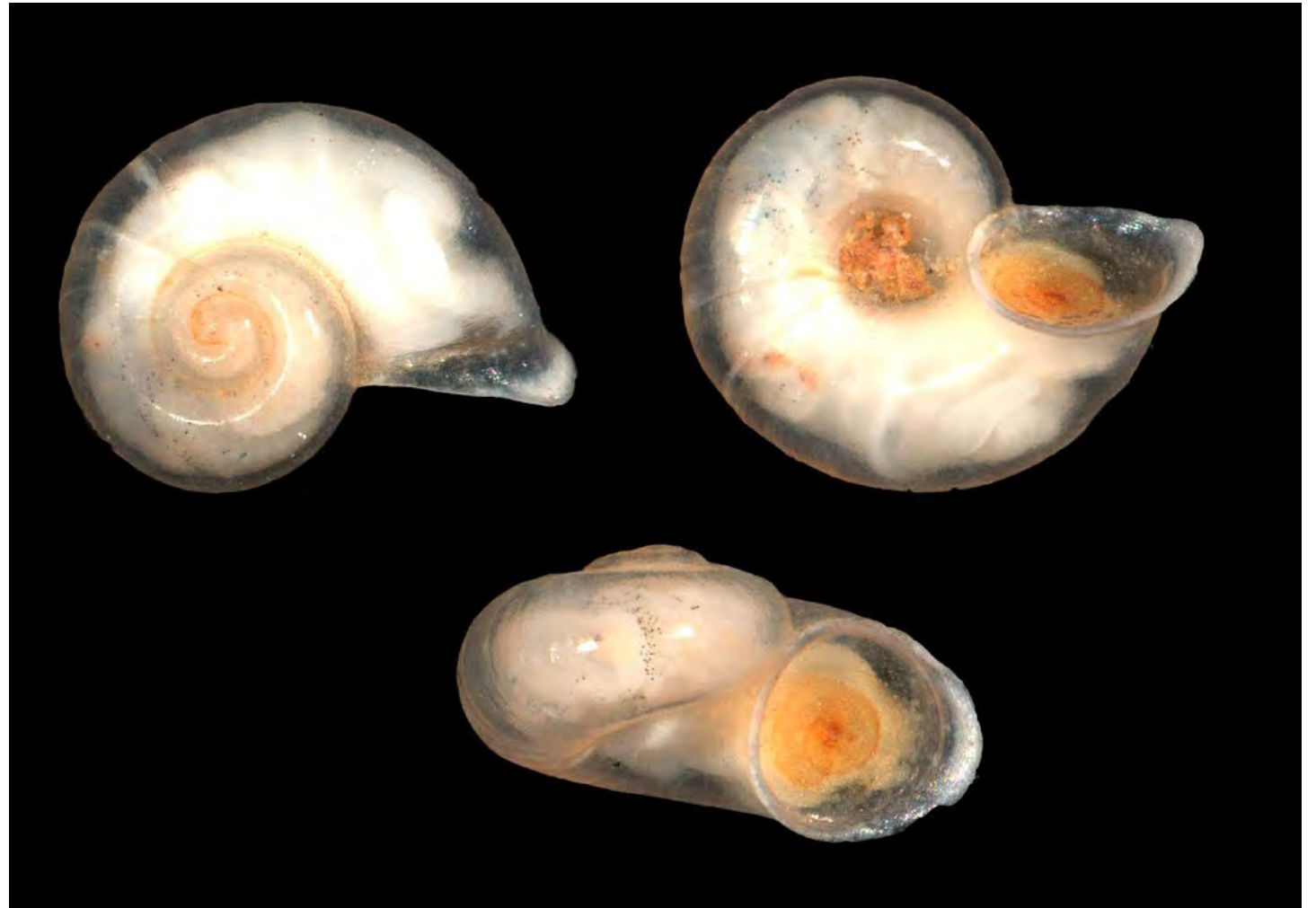

Vilertia galeata, un nou mol·lusc estigobi endèmic de Catalunya

X Trobades Francesc Español
25/03/2023

Joaquín López Soriano &
Sergio Quiñonero (A.C.M.)

Projecte MINVACAT

Espècies lessepsianes a la Mediterrània Occidental

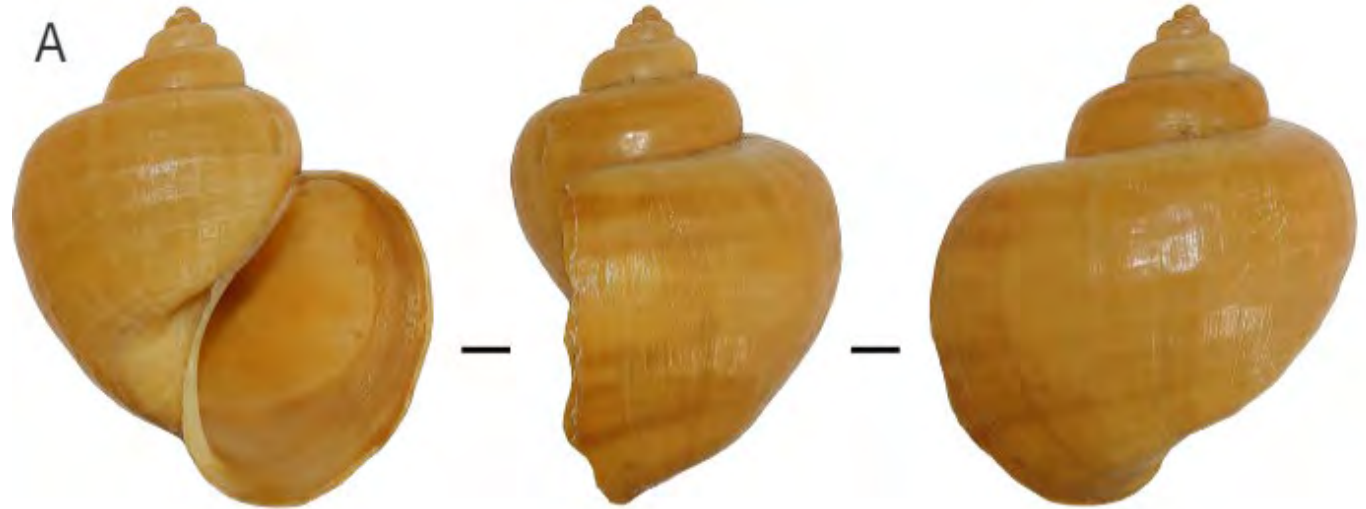

Projecte MINVACAT

Algunes espècies continentals descrites recentment

Sinotaia quadrata: Segona cita ibèrica

Pomacea diffusa: Primera cita europea

Cipangopaludina chinensis: Primera cita ibèrica

Projecte MINVACAT

Algunes espècies continentals descrites recentment

Menetus dilatatus: segona cita ibèrica

Otala xanthodon: primera cita ibèrica

+ nombrosos estudis
gènere *Corbicula*

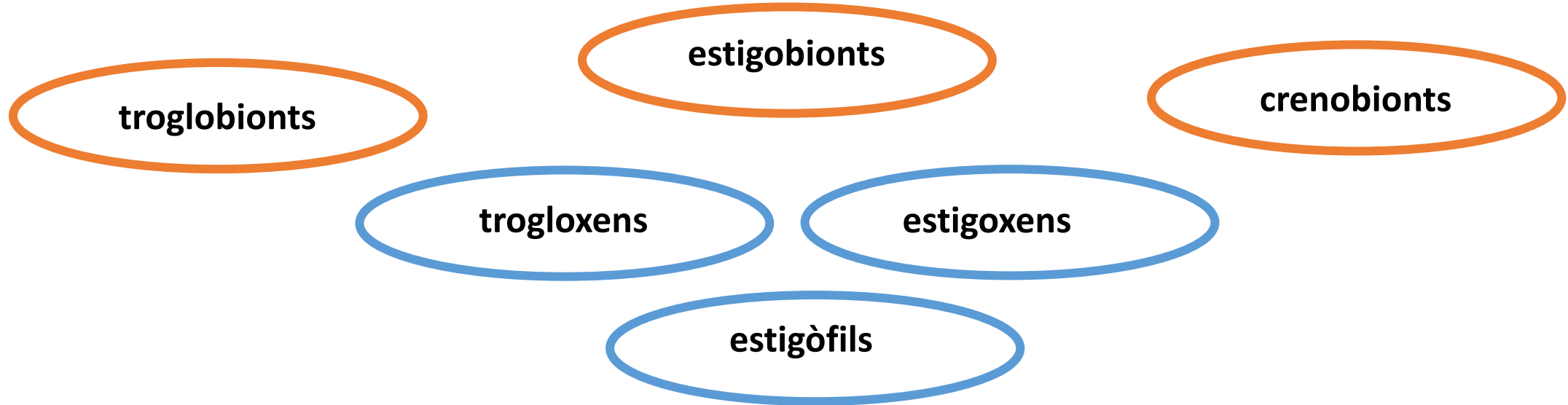
Pòster MINVACAT

Sempre parland d'espècies invasores...

...però avui millor parlem d'espècies autòctones

A l'ACM estudiem activament espècies estigòbies

Característiques fauna estrictament estigobiont:
anoftàlmia, miniaturització, endemismes

Es tracta possiblement de la fauna menys coneguda i estudiada del món

Mexicenotica xochii, primer mol·lusc estigobi descrit al Yucatán...el 2019

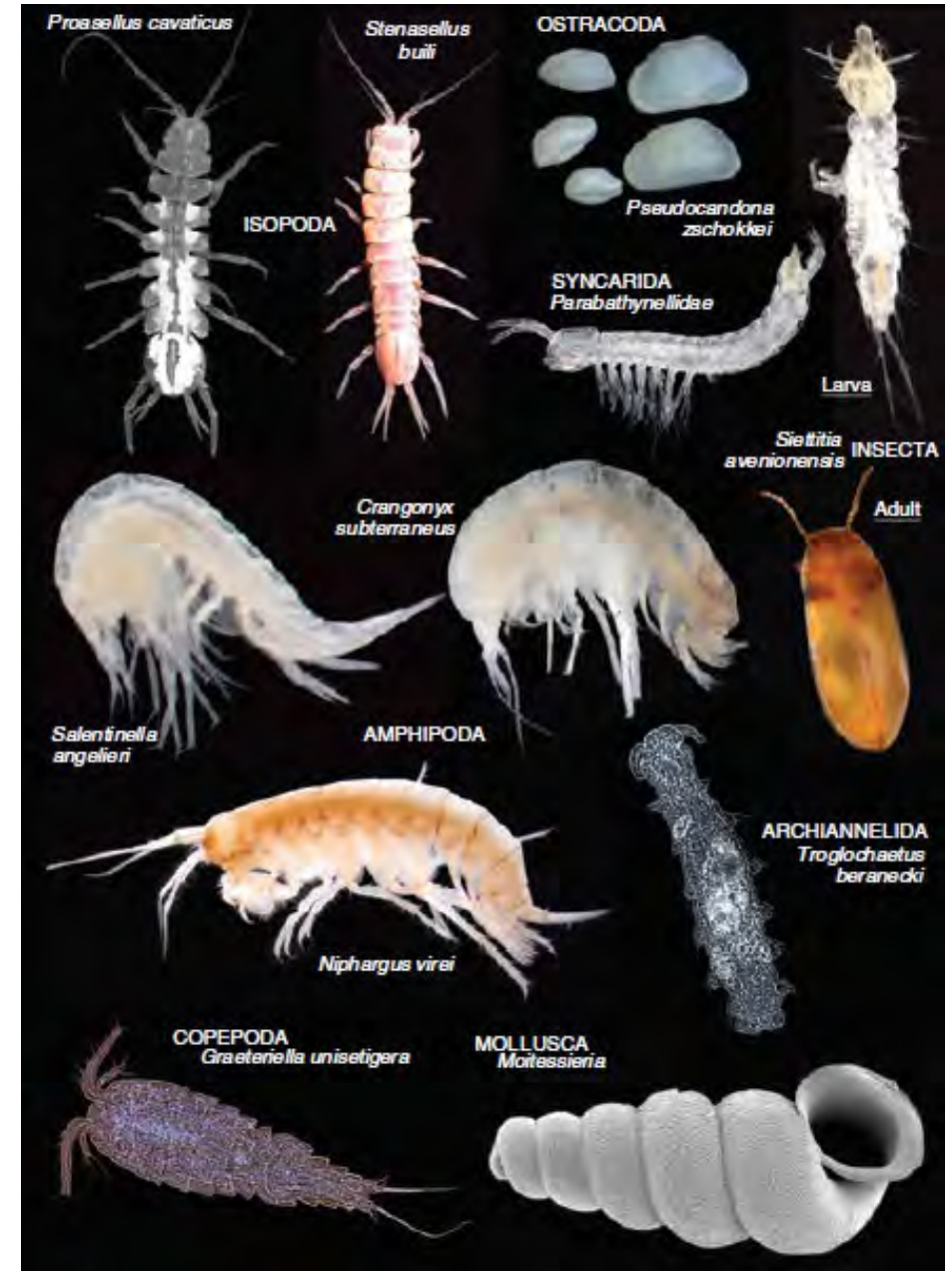
Mexicenotica xochii Grego,
Angyal & L. Beltrán, 2019
Xoch Cenote

...tot i ser un dels sistemes kàrstic més explorats del món!!!

Riquesa dels sistemes subterranis

Table 2 Total species diversity of the main groups of freshwater fauna

Taxon	Stygofauna mundi*	World**
Annelida	510	1761
Mollusca	456	4998
Crustacea	2870	11 990
Arachnida	590	6149
Collembola	0	414
Insecta	24	75 874
Vertebrata	106	18 235
Other phyla	2078	6109
Total	6634	125 530

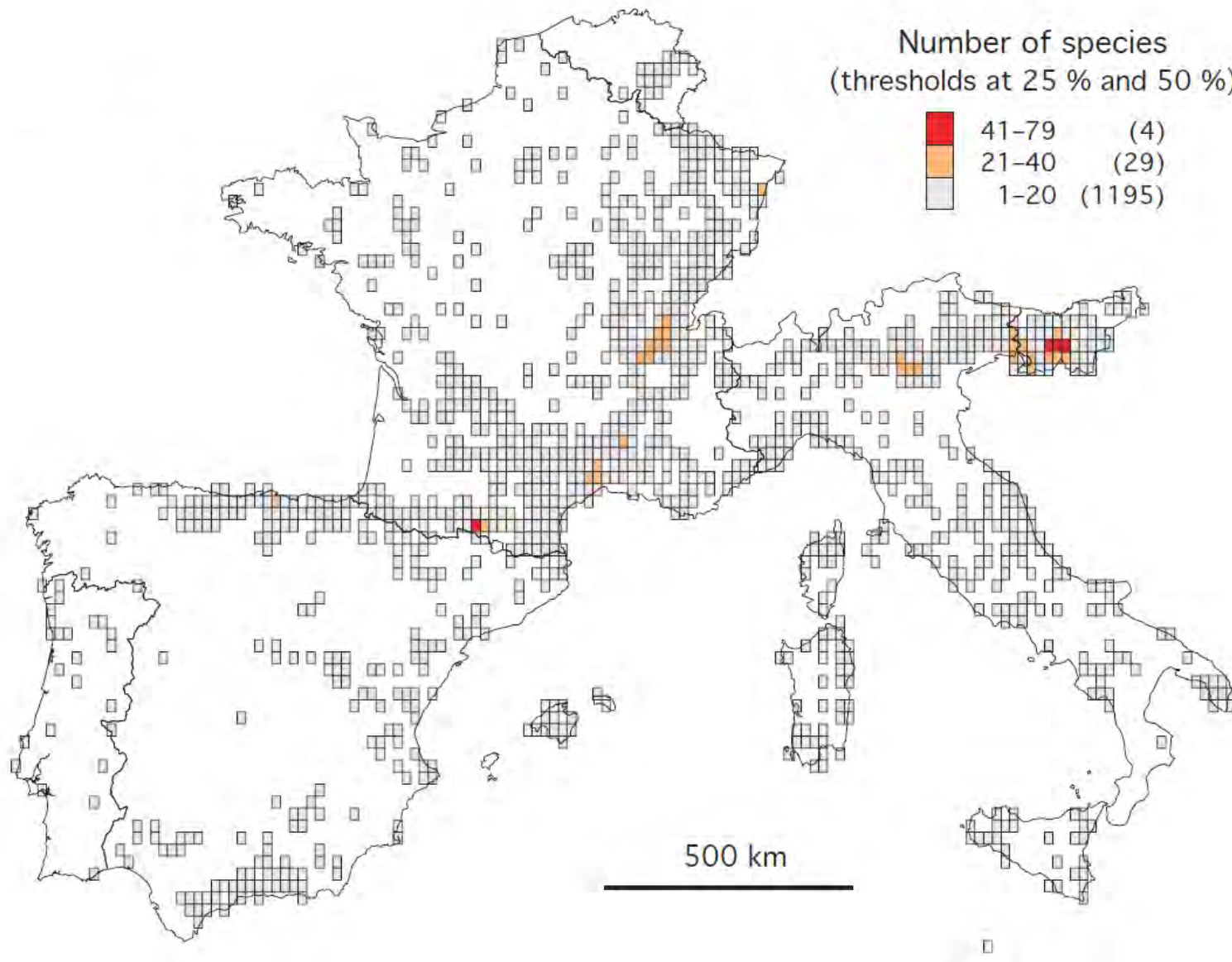

Excloent Insecta & Vertebrata (a penes estigobis):

20% de totes les espècies d'aigua dolça!!!!

Fauna estigòbia
representativa (França)

Projecte PASCALIS

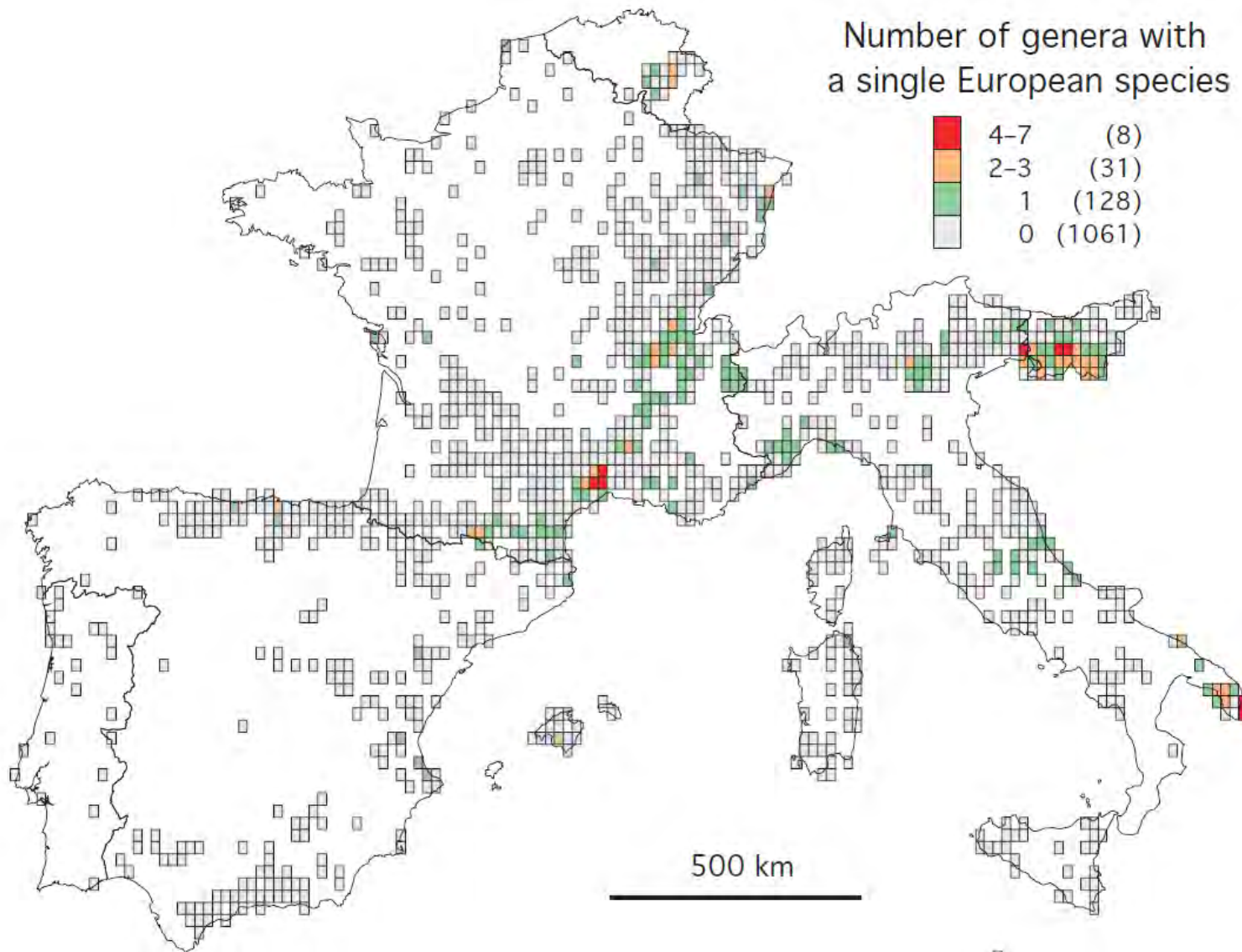

Protocols for the
Assessment and
Conservation of
Aquatic
Life
In the
Subsurface

Zones sobre-mostrejades:
Cantàbria, Jura, Valònia...

Zones infra-mostrejades.
Portugal, Catalunya, illes
(Bal, Cors, Sard, Sic)

Projecte PASCALIS

Bona correlació entre presència gèneres monoespecífics i hotspots

Presència de gèneres endèmics com a proxy de nous hotspots???

Projecte PASCALIS: Riquesa estigòbia, prediccions de descobriments

Table 3 Groundwater biodiversity measures in six European countries

Country	No. sampled cells	No. sampled sites	No. described species	No. species predicted by Jack-knife 1	Additional species expected	
					Number	Proportion (%)
Belgium	17	155	33	43	10	30
France	566	1712	320	434	114	36
Italy	337	1580	288	394	106	37
Portugal	24	34	48	88	40	83
Slovenia	54	491	183	246	63	34
Spain	241	737	216	308	92	43
All	1228	4709	930	1291	361	39

+40%

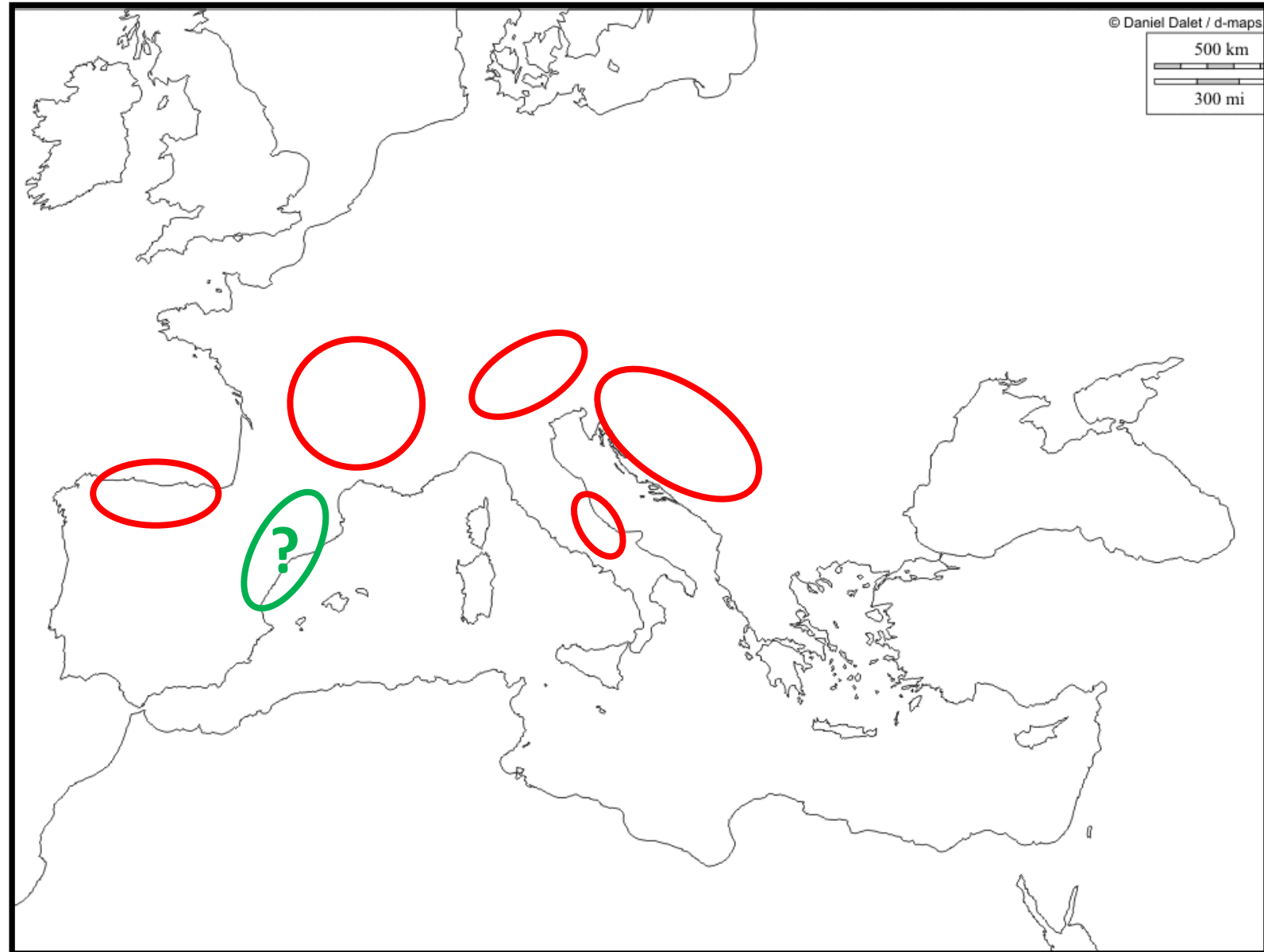
Sistema/cova	Mol-luscs	Total troglobis + estigobis aquatics
Triadou Wells F1 & P1 France	0	34
Baget-Ste. Catherine France	2	24
Goueil di Her, France	1	24
Resurgence de Sauve France	3	20
Cent-fons Grotte France	1	22
Grotta dell'Arena Italy	0	6
Buso della Rana Italy	1	15
Grad (Osapka Jama) Slovenia	1	17
Krizna Jama Slovenia	6	29
Jama Logarcek Slovenia	7	28
Postojna-Planina Slovenia	8	48
Sica-Krka Slovenia	6	27
Vjetrenica Jama Bosnia H.	8	39
5-9 France; Pesteră de la Movile Romania	1	18

HOTSPOTS OF SUBTERRANEAN BIODIVERSITY IN CAVES AND WELLS
 Culter & Skets, 2000 Journal of Cave and Karst Studies

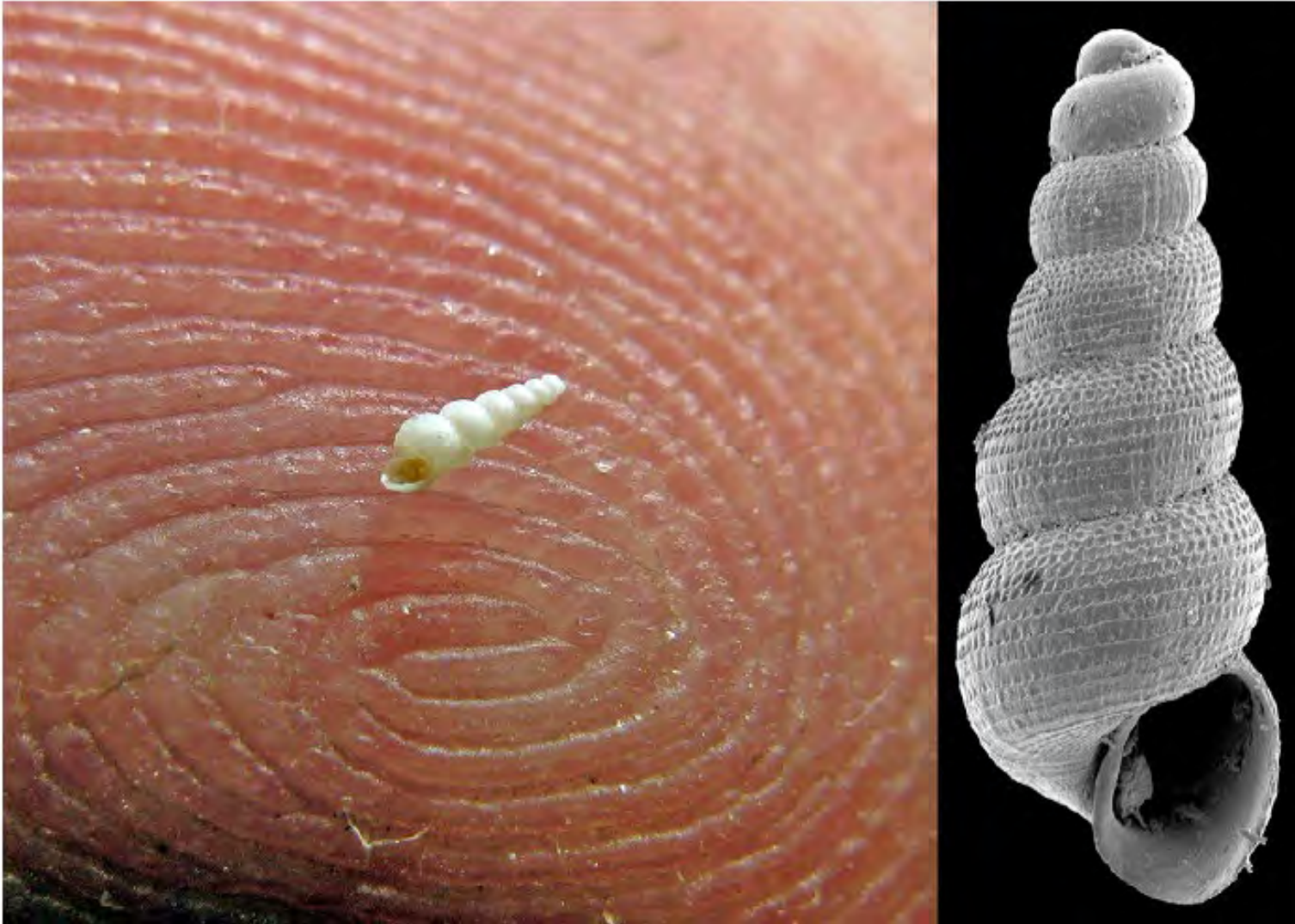
Hotspots de biodiversitat estigobiont a Europa

Nous hotspots???

Què ens poden dir
els mol·luscs??

La dimensió del problema....

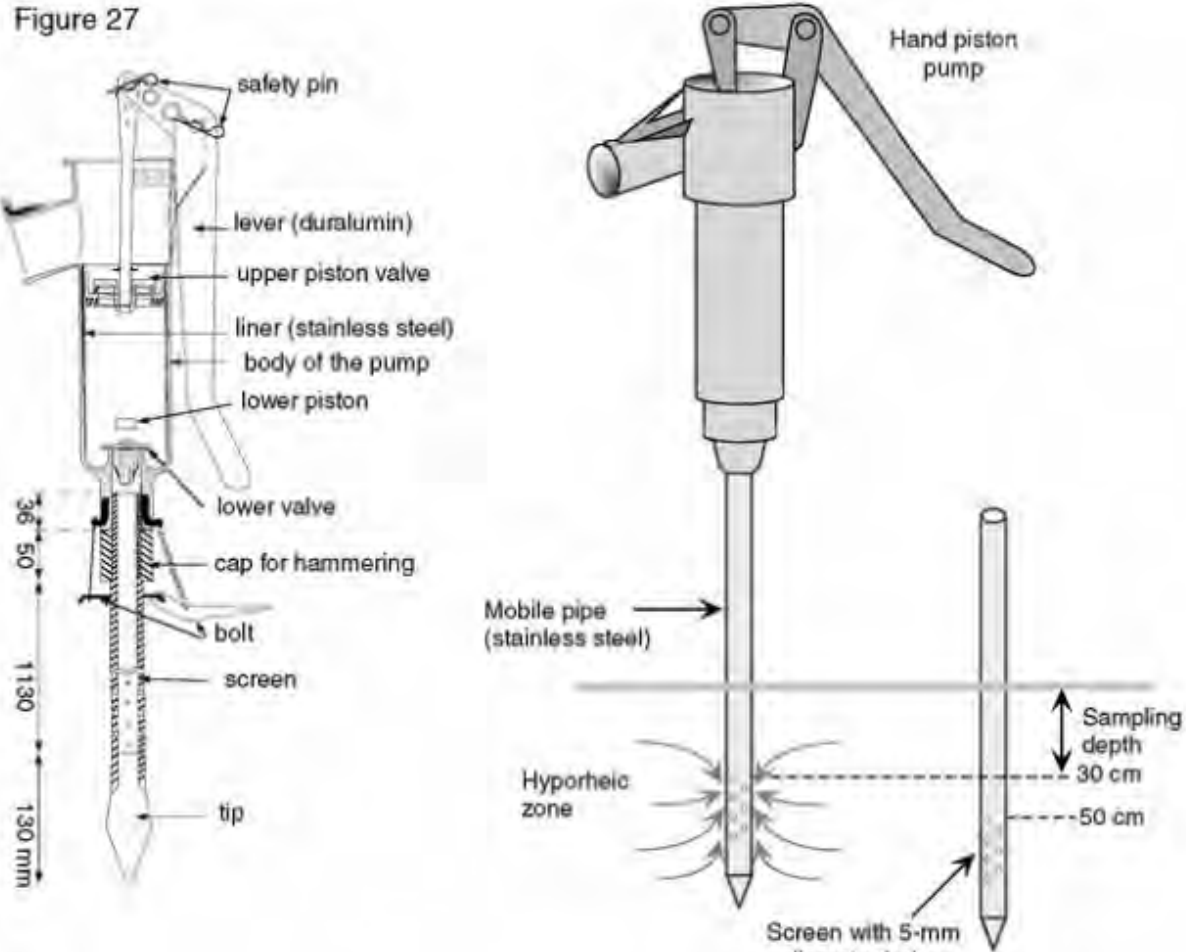
Exemplars entre 1-2 mm
normalment

$<0.5 \text{ mm}^3$ (μl)

1L: >2 milions exemplars

The Racovitzian impediment: algunes tècniques bàsiques de mostreig per la fauna estigòbia

Bomba Bou-Rouche

Sistema de filtres per garbellar sediment

rudimentari...però efectiu!!

Sistema cribratge. 5 i 0,25 mm xarxa

Llocs típics estudiats: fonts, brolladors

(material expulsat de l'interior)

Llocs típics estudiats: fonts, brolladors

(material expulsat de l'interior)

Mol·lusc estigobis descrits a la Península Ibèrica

(per any descripció dels tàxons)

2 famílies:

Moitessieridae: estigobis

Hydrobiidae: estigos + crenob

Alguns exemples: gènere *Guadiella*

Guadiella pilelongata

Sanlúcar de Guadiana (Huelva)

Guadiella ballesterosi

Ulldemolins (Tarragona)

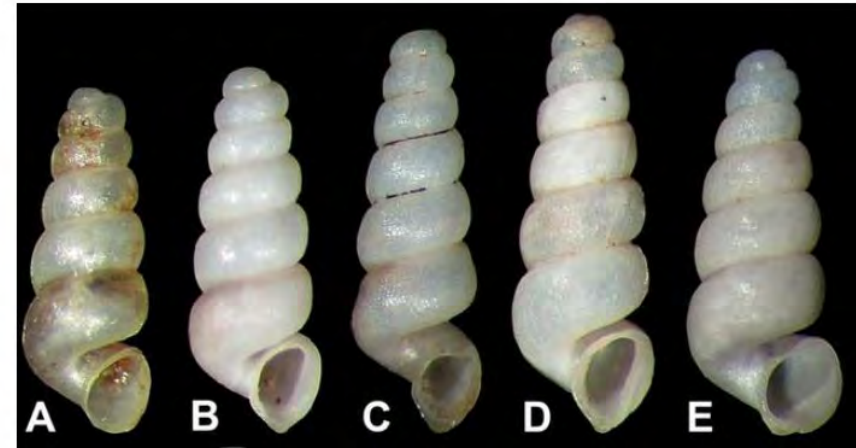

Gènere *Moitessieria*, gran riquesa a Catalunya

Unes 40 espècies al gènere, 80% entre Ebre i Ròdan

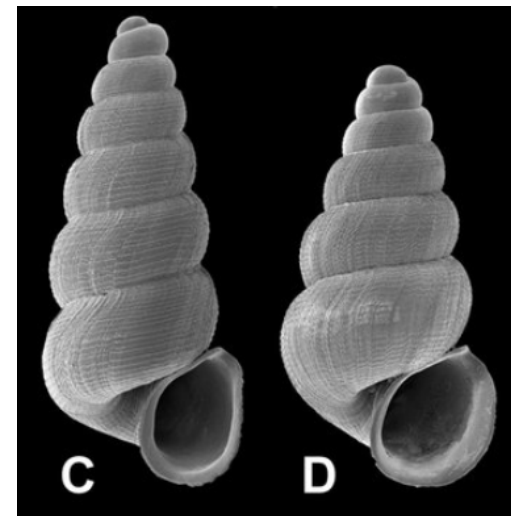
M. barrinae Horta de Sant Joan

M. dexteri Sant Quintí de Mediona

M. mugae Albanyà (Alt Empordà)

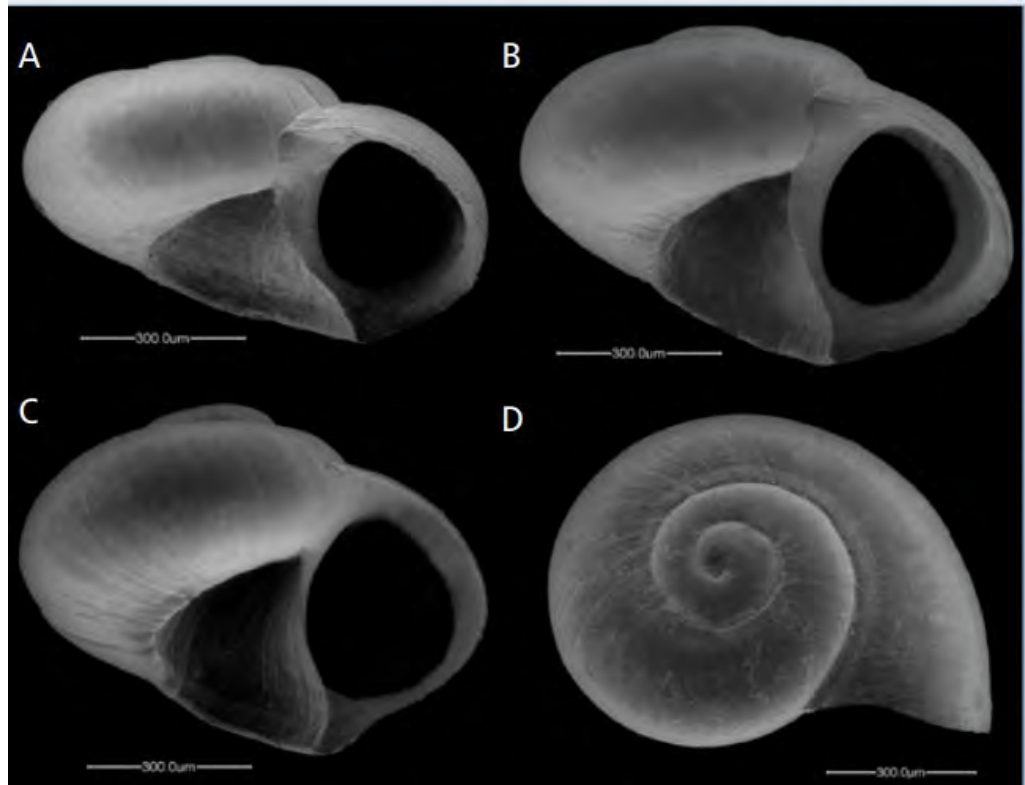

M. collellensis Albanyà (Alt Empordà)

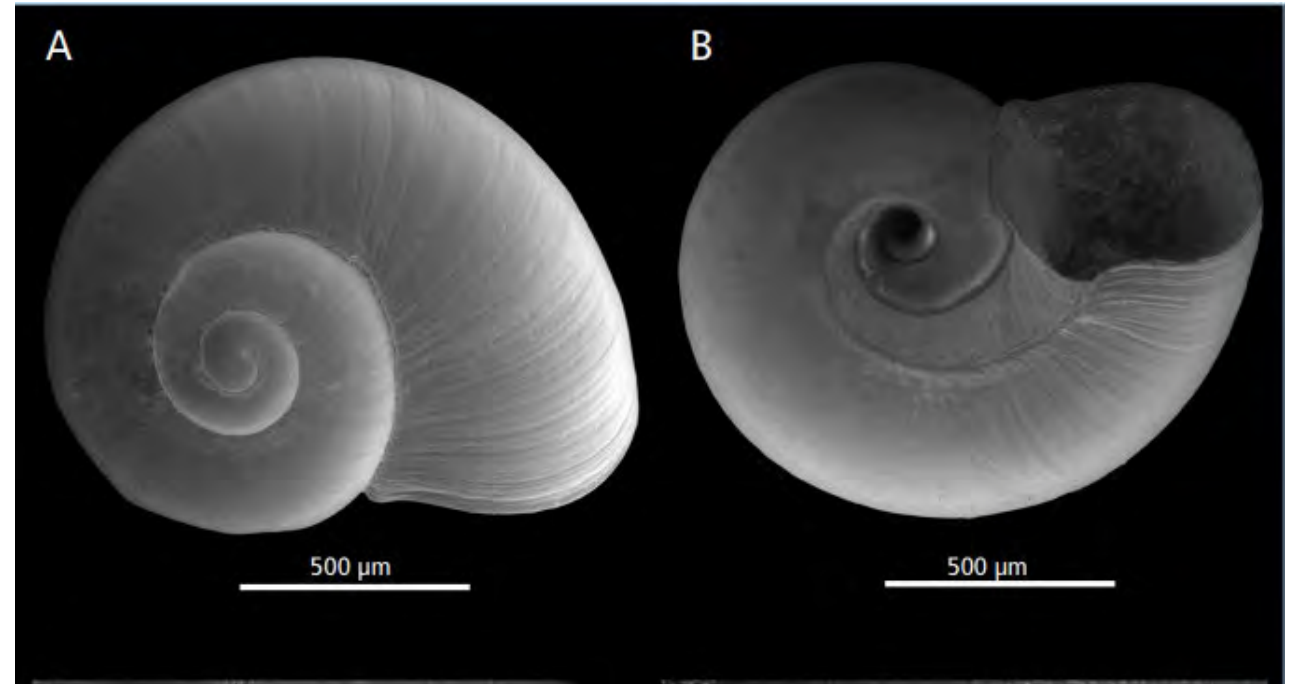
← Mateixa font

Alguns (nous) gèneres endèmics

Navalis perforatus
Segorbe (Castelló)

Navalis edetanus
Llíria (València)

Forma “valvatiforme” (aplanada/discoidal)

Alguns (nous) gèneres monotípics

Baldufa fontinalis

Rellinars

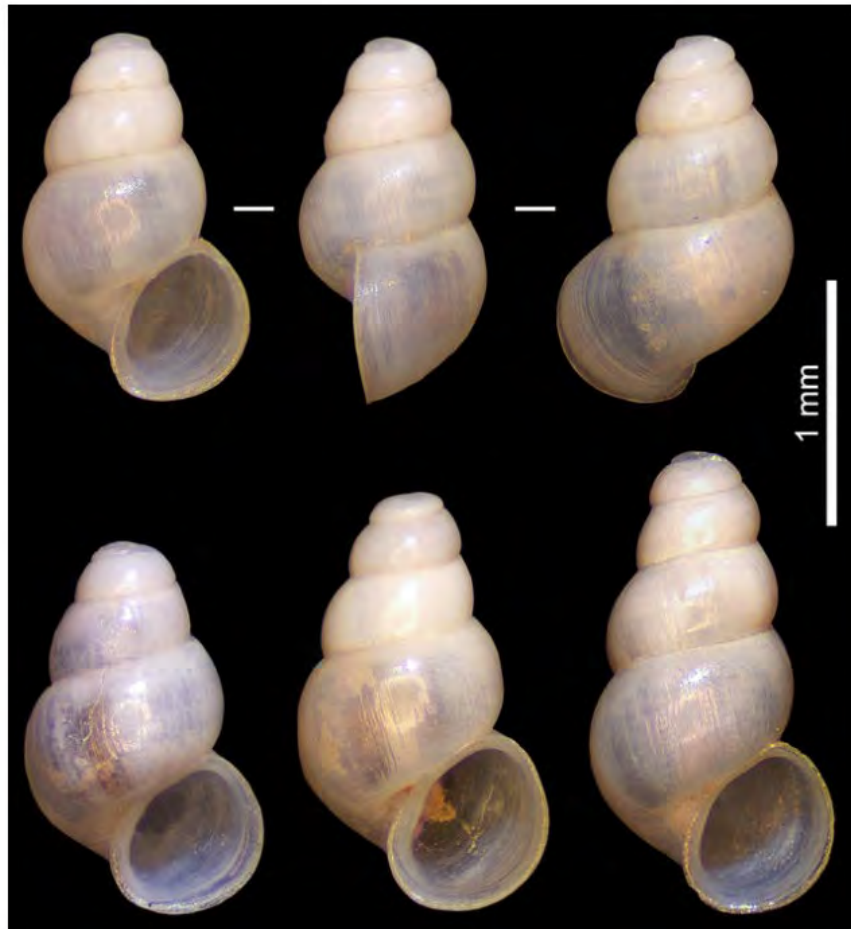
Tarracospeum raveni

Querol

Alguns exemples descrits recentment (Castelló)

Spiralix gusii
Segorbe (Castelló)

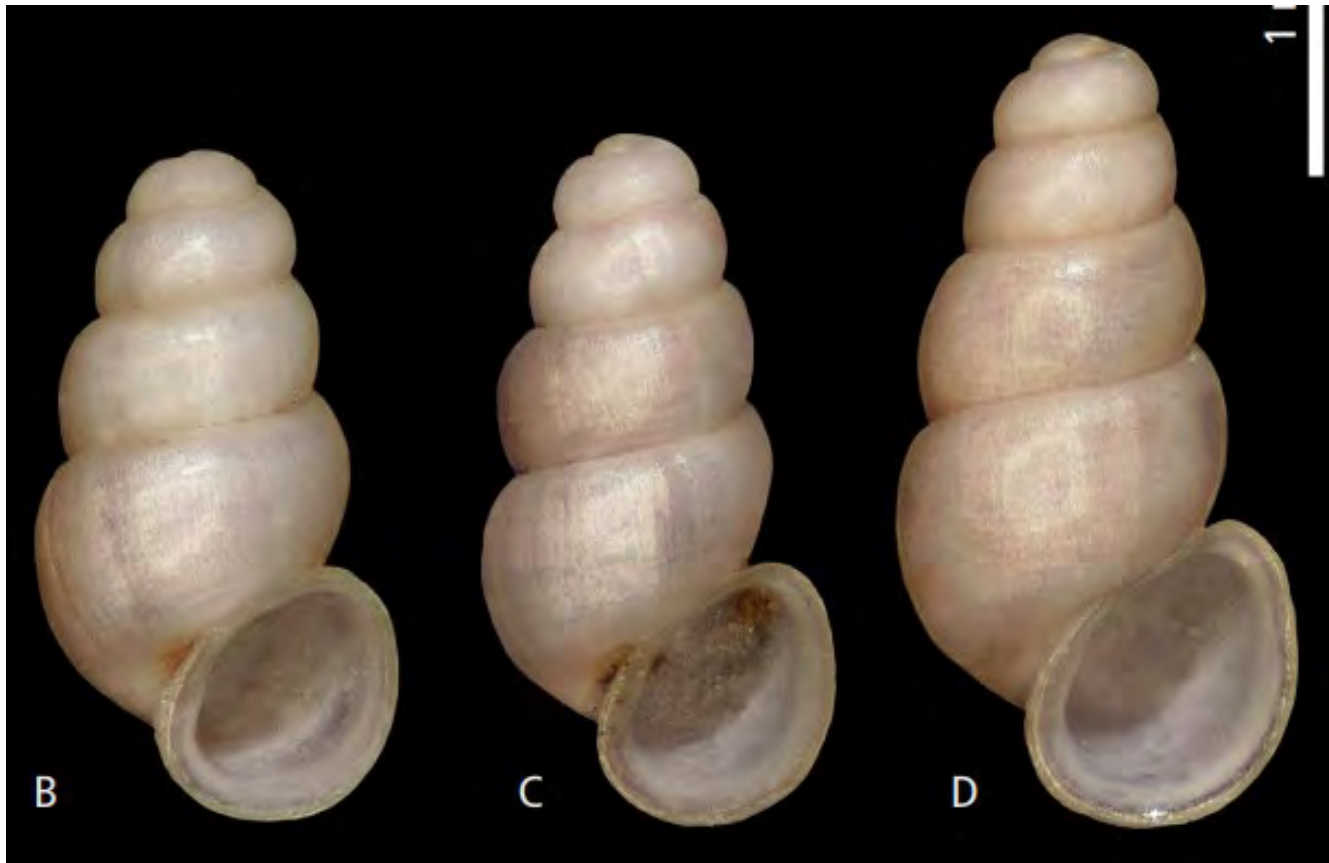

Spiralix cubelli
Segorbe (Castelló)

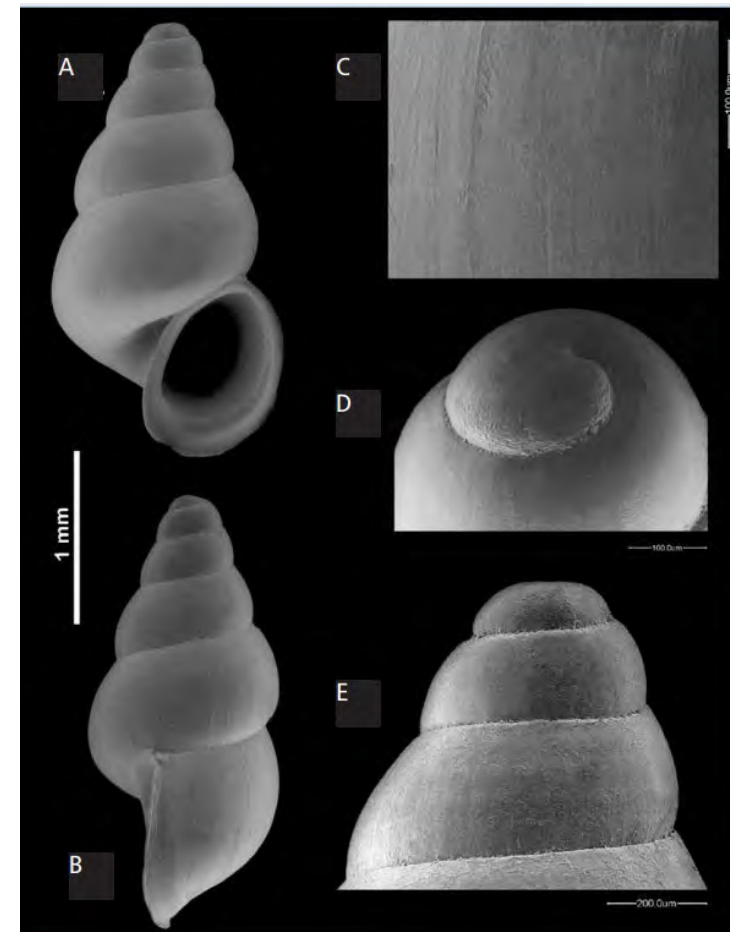

Alguns exemples descrits recentment (Castelló)

Spiralix heisenbergi
Argelita (Castelló)

Palaeospeum lopezsoriano
Segorbe (Castelló)

Nom de l'espècie i autoria

Distribució coneguda

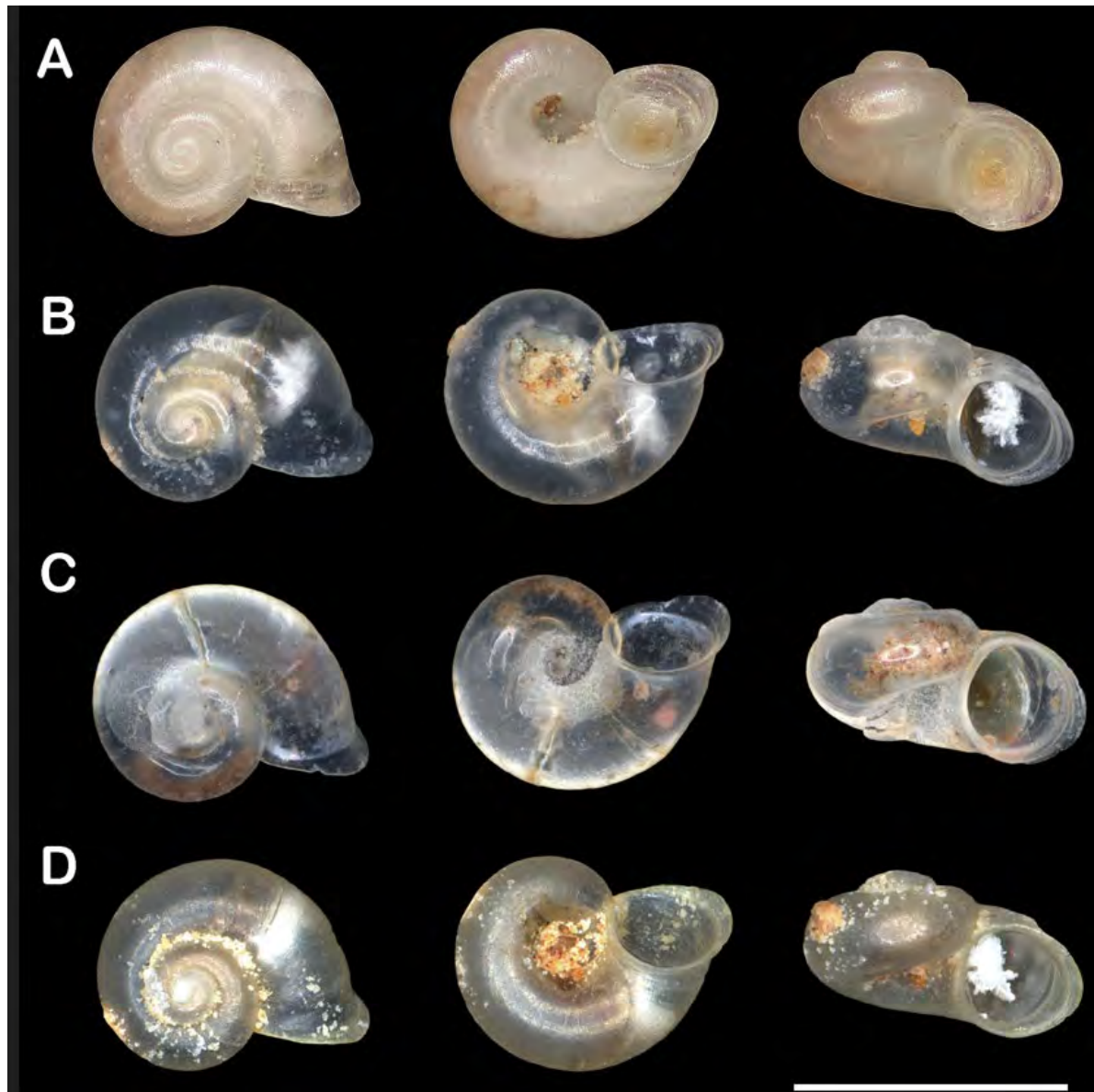
<i>Baldufa fontinalis</i> Alba et al., 2010	Catalunya
<i>Moitessieria aurea</i> Tarruella et al., 2012	Catalunya
<i>Moitessieria barrinae</i> Alba et al., 2007	Catalunya
<i>Moitessieria collellensis</i> Corbella et al., 2006	Catalunya
<i>Moitessieria dexteri</i> Corbella et al., 2012	Catalunya
<i>Moitessieria mugae</i> Corbella et al., 2006	Catalunya
<i>Moitessieria pasteare</i> Corbella et al., 2009	Catalunya
<i>Moitessieria prioratensis</i> Corbella et al., 2009	Catalunya
<i>Moitessieria punctata</i> Alba et al., 2010	Catalunya
<i>Moitessieria ripacurtiae</i> Tarruella et al., 2013	Catalunya
<i>Moitessieria sanctichristophori</i> Corbella et al., 2011	Catalunya
<i>Moitessieria tatirocae</i> Tarruella et al., 2015	Catalunya
<i>Moitessieria hedraensis</i> Quiñonero et al., 2017	Catalunya
<i>Moitessieria garrotxaensis</i> Quiñonero et al., 2017	Catalunya
<i>Moitessieria pesanta</i> Quiñonero et al., 2019	Catalunya
<i>Moitessieria canfalonensis</i> Corbella et al., 2020	Catalunya
<i>Spiralix calida</i> Corbella et al., 2014	Comunitat Valenciana
<i>Spiralix asturica</i> Quiñonero et al., 2017	Asturias
<i>Spiralix clarae</i> Quiñonero et al., 2017	Cantabria
<i>Spiralix heinsenbergi</i> Quiñonero et al., 2021	Comunitat Valenciana
<i>Spiralix mieraensis</i> Quiñonero et al., 2017	Cantabria
<i>Spiralix vetusta</i> Quiñonero et al., 2018	Asturias
<i>Spiralix tuba</i> Quiñonero et al., 2019	Comunitat Valenciana
<i>Spiralix gusii</i> Quiñonero et al., 2020	Comunitat Valenciana
<i>Spiralix cubelli</i> Quiñonero et al., 2020	Comunitat Valenciana
<i>Guadiella pilelongata</i> Quiñonero et al., 2018	Andalucía
<i>Islamia ayalga</i> Ruiz-Cobo et al., 2018	Asturias
<i>Islamia pistrini</i> Ruiz-Cobo et al., 2018	Cantabria
<i>Islamia seniaensis</i> Alonso et al., 2021	Comunitat Valenciana
<i>Navalis perforatus</i> Quiñonero & Rolán, 2017	Comunitat Valenciana
<i>Navalis edetanus</i> Talaván-Serna et al., 2021	Comunitat Valenciana
<i>Palaospeum lopezsoriano</i> Quiñonero & Rolán, 2017	Comunitat Valenciana
<i>Tarracospeum raveni</i> Quiñonero et al., 2021	Catalunya
<i>Salaeniella valdaligaensis</i> Boeters et al., 2019	Cantabria
<i>Vilertia galeata</i> López-Soriano et al., 2022	Catalunya

Noves espècies de mol·luscs estigobis descrites per membres de l'ACM

**4 nous gèneres i 27 noves espècies
al llevant peninsular = HOTSPOT ?**

**Ja més espècies i mateixos gèneres
endèmics que al hotspot cantàbric**

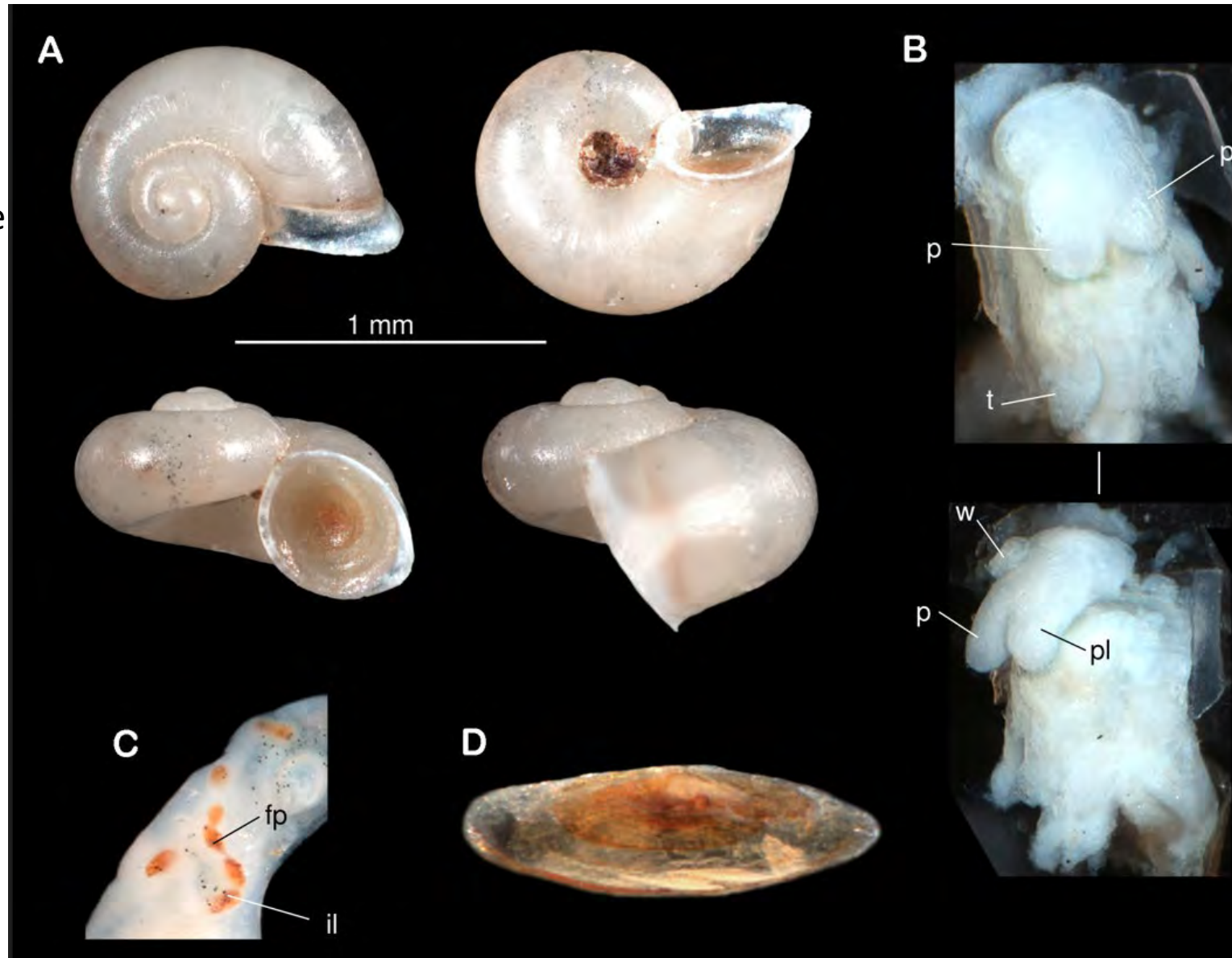
Vilertia galeata n.gen. n.sp.

Vilert, Esponellà
(Pla de l'Estany)

Vilertia galeata n.gen. n.sp.

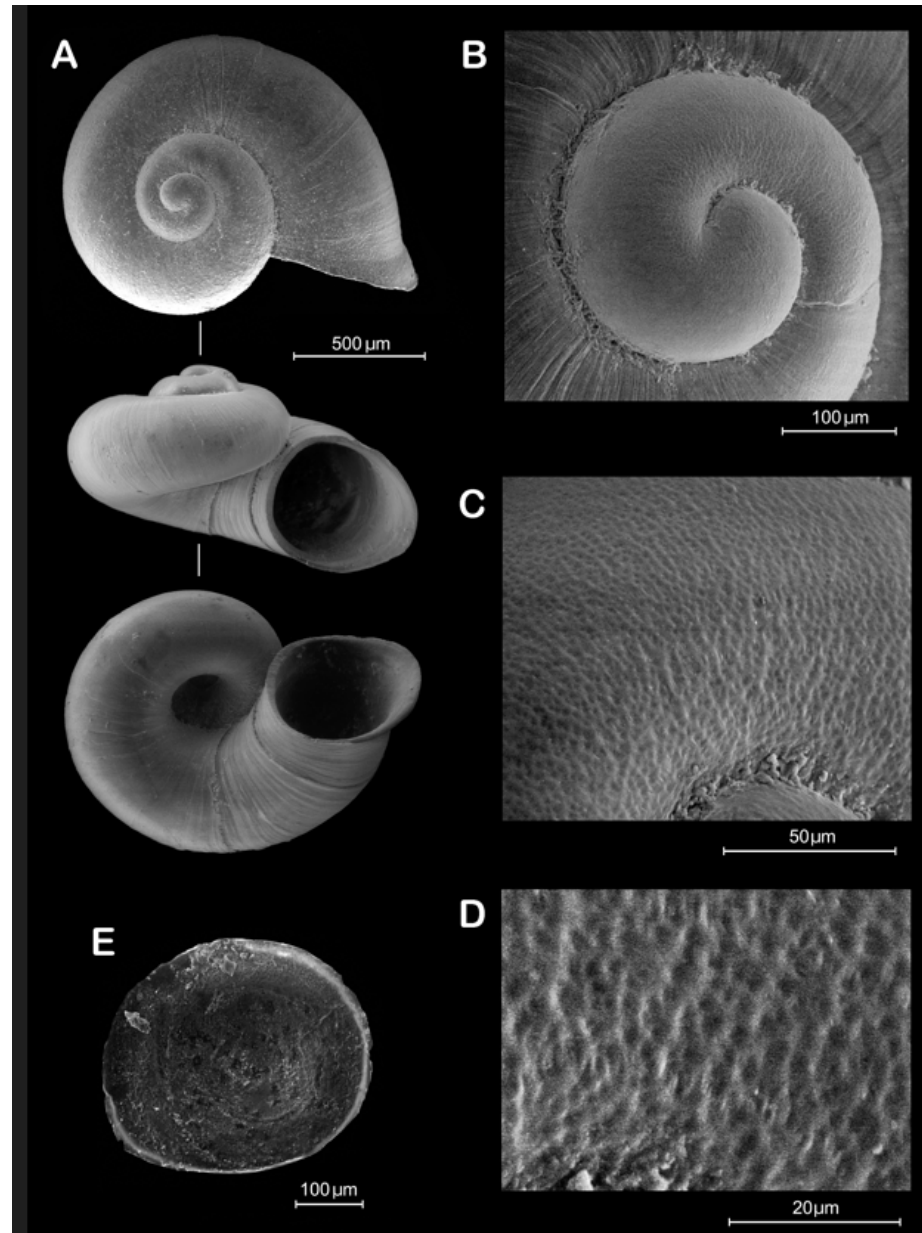
Conquilla valavatiforme

Anatomia distintiva

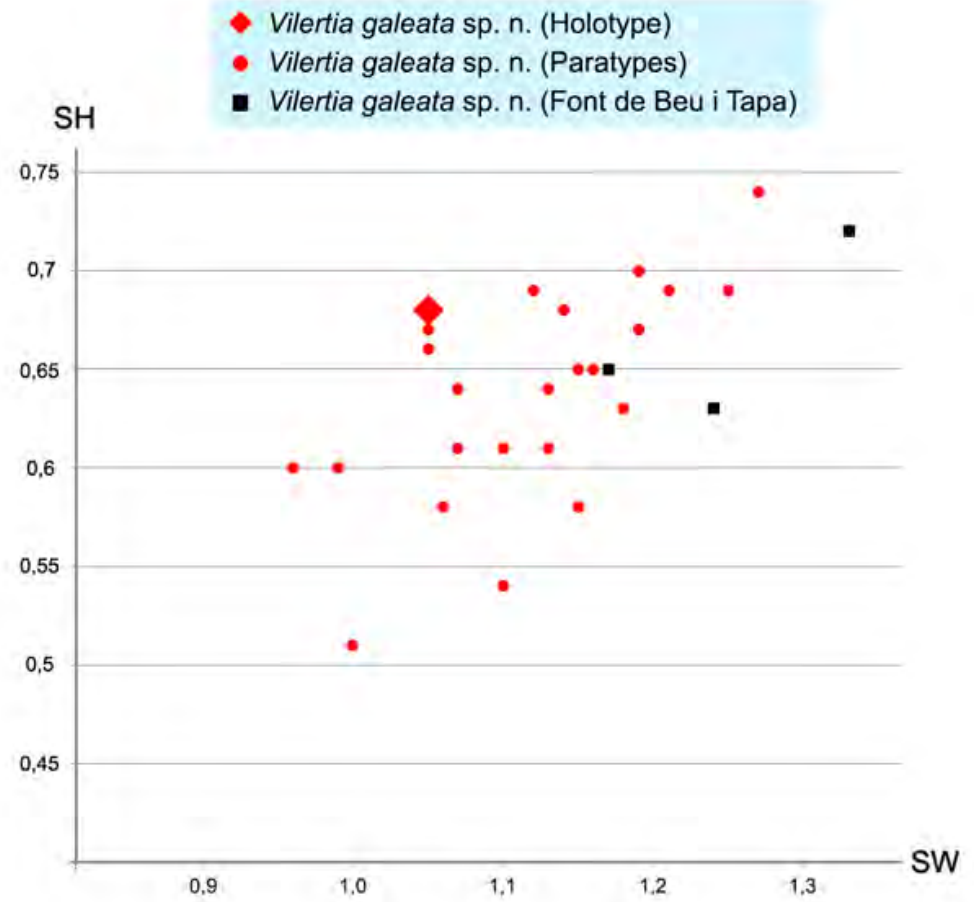
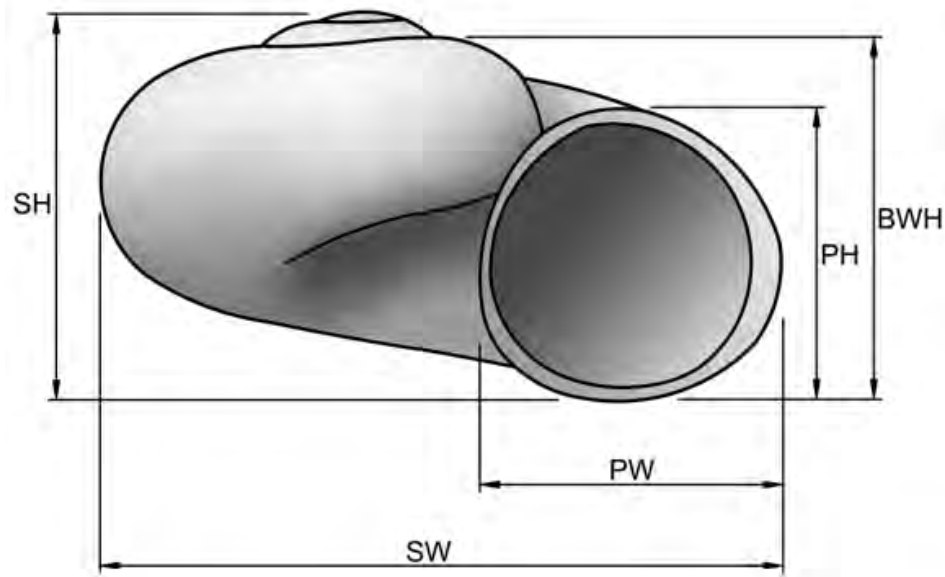
Vilert, Esponellà
(Pla de l'Estany)

Vilertia galeata n.gen. n.sp.

Protoconquilla i teleoconquilla
distintives

Vilertia galeata n.gen. n.sp.

Vilertia galeata n.gen. n.sp.

Hàbitat
Exemplars vius

Es tracta d'una fauna extremadament sensible

I a la vegada, excel·lent bioindicador de la qualitat dels ecosistemes subterranis

Perills per als hàbitats:

- Sequera / canvi climàtic
- Eutrofització
- Sobreexplotació aqüífers
- Contaminació (purins, salinització, mineria)

Dificultats del estudis:

- Accessibilitat (“Racovitzan impediment”)
- Manca de recursos
- Tancament de fonts i brolladors per explotació econòmica/ajuntaments
= the “Quiñonerian™ impediment”

Joaquín López Soriano & Sergio Quiñonero Salgado

Tots els articles accessibles a:

